

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Kinderbegeleider baby's en peuters

////////////////////////////////////
BK-0269-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Kinderbegeleider baby's en peuters

1.2 DEFINITIE

De kinderbegeleider baby's en peuters voedt de baby's en peuters op, verzorgt hen en doet dit in samenwerking met ouders, collega's en externen rekening houdend met de diversiteit in de samenleving teneinde baby's en peuters in hun algemene ontwikkeling te stimuleren en de ouders als eerste opvoeders te ondersteunen.

1.3 EXTRA INFORMATIE

De referentiekaders zijn abstract-theoretische kaders waarin een expliciet vakjargon wordt gehanteerd. Binnen dit dossier worden deze formuleringen in de opsomming van de activiteiten overgenomen (rubriek 2.1). De vertaling naar de concrete handelingspraktijk van de kinderbegeleider baby's en peuters gebeurt in de beschrijving van de competenties/activiteiten a.d.h.v. de descriptorelementen (rubriek 2.2).

Het uitgangspunt voor dit dossier en de basis waarop de basisactiviteiten voor het beroepskwalificatiedossier kinderbegeleider baby's en peuters steunen zijn de 6 volgende clusters van competenties (advies Raadgevend Comité, 23 mei 2012):

1. Kunnen opvoeden en verzorgen van kinderen, zowel individuele als een groep kinderen en hun ontwikkeling kunnen ondersteunen;
2. Kunnen samenwerken met het gezin als partner in de opvoeding;
3. Kunnen samenwerken met externen in functie van de opvang van het kind;
4. Kunnen samenwerken met collega's en de pedagogisch ondersteuner;
5. Kunnen reflecteren over het pedagogisch handelen en op basis van deze reflectie het handelen kunnen verbeteren;
6. Kunnen omgaan met diversiteit van kinderen, gezinnen, externen en collega's.

De competentiefiche K130301 Kinderwerker (m/v) werd eveneens als referentiekader gehanteerd. Deze competentiefiche bundelt een uiteenlopend aantal beroepen waarbij de focus sterk ligt op een

één tot één relatie met één kind. Er wordt eveneens gefocust op technisch uitvoerende en verzorgende taken. Dit heeft voor gevolg dat de complexiteit van het beroep 'kinderbegeleider baby's en peuters' onvoldoende wordt gevat. Professionaliteit in de kinderopvang behelst immers het in samenwerking opvoeden en verzorgen van een groep baby's en peuters en ze ondersteunen in hun ontwikkeling.

Hierna volgt het overzicht van de niet weerhouden basisactiviteiten uit fiche K130301 samen met de bijhorende argumentatie. Er werd steeds een alternatieve formulering opgenomen die gedragen wordt door alle (betrokken) arbeidsmarktactoren.

Om het vakjargon op de juiste wijze te interpreteren wordt een woordenlijst toegevoegd. De eerste maal dat het woord voorkomt in de tekst wordt dit met een astrix aangeduid, deze woorden kunnen allemaal in de woordenlijst teruggevonden worden.

Woordverklaring:

- Basisschool

De basisschool is de kleuter- en lagere school.

- Betrokkenheid

Betrokkenheid van het kind gaat over het geconcentreerd en tijdvergeten bezig zijn, gemotiveerd bezig zijn, een open houding hebben voor wat de omgeving te bieden heeft, intens mentaal actief zijn, exploratiedrang hebben en zich bewegen aan de grens van de eigen mogelijkheden.

- Deontologisch handelen

Handelen volgens de plichten die eigen zijn aan het beroep van een kinderbegeleider.

- Diversiteit

Diversiteit verwijst naar verschillen tussen mensen op vlak van sociale, etnische, religieuze of filosofische achtergrond, economische status, opleidingsniveau, seksuele geaardheid, specifieke zorgbehoefte, gedragsmoeilijkheden, normen en waarden, uiterlijkheden, gender, leeftijd, ...). Omgaan met diversiteit betekent dat je de eigenheid van elke persoon (kind, gezin, medewerker, buitenstaander) waardeert en dat je positief omgaat met meertaligheid. Het betekent ook dat je diversiteit zichtbaar maakt in de werking van je opvang, bijvoorbeeld op het vlak van inrichting (gebruik van foto's,...), de maaltijden die je kinderen aanbiedt,...

- Gezinsopvang

Opvang tot en met 8 plaatsen. Deze vorm kan zich situeren in de gezinswoning van de kinderbegeleider.

- Gezondheidsbevordering

Gezondheidsbevordering is het zorgen voor gevarieerd eten, voor voldoende beweging en de psychische gezondheid.

- Groepsopvang

Opvang vanaf 9 plaatsen.

- Observeren

Observeren is systematisch en gericht kijken naar wat er gebeurt in de kinderopvang (bv. Hoe kinderen en volwassenen met mekaar omgaan) en dit proberen begrijpen.

- Onverwachte situaties

Situatie waarbij baby's/ peuters/ kinderen in gevaar zijn of dreigen te komen. Bijvoorbeeld omdat een kind bij een ongeval in de opvang zware letsels heeft opgelopen, omdat er vermoedens zijn dat het kind mishandeld werd,....

- Ouders

Ouders zijn de personen in het thuismilieu van het opgevangen kind die verantwoordelijkheid voor dat kind dragen. Het kan ook gaan om een grootouder, een stiefouder, pleegouder,...

- Pedagogisch handelen

Pedagogisch handelen betekent o.a. dat de kinderbegeleider: de opvoeding van de ouders respecteert en deze in onderling overleg verder zet; begrip toont voor wat een kind denkt, wilt, doet; inspeelt op de behoeften van het kind; ervoor zorgt dat een kind zich thuis voelt/ gewaardeerd voelt/ emotioneel veilig voelt; kijkt naar wat de baby/ peuter/ het kind kan, wat zijn/ haar interesses en talenten zijn en daarop in te spelen; de baby/ peuter/ het kind kansen geeft om zelf nieuwe zaken te ontdekken en hem/ haar ruimte laat voor een eigen invulling van dagdelen; niet alleen oog heeft voor het individuele kind, maar ook aandacht heeft voor de groep en de interactie tussen de kinderen onderling.

- Reflecteren (zelfreflectie en reflecteren met anderen)

Zelf reflecteren is nadenken over wat je doet in de kinderopvang en over wat kinderen, hun ouders, de samenleving hierbij denken, voelen en doen. Je denkt hierover na met het oog om tot nieuwe inzichten te komen en je eigen handelen te verbeteren. Reflecteren doe je ook samen met anderen, je denkt samen na om zo vanuit verschillende standpunten meer vanop een afstand te kijken naar de praktijk. Kinderbegeleiders gaan daardoor professioneler werken en dit heeft weer zijn effect op de kinderen en hun ouders.

- Rijke taal

Tijdens het praten met kinderen is de verleiding er om zinnen te vereenvoudigen, bv. door voorwerpen aan te wijzen en er de aandacht op te vestigen met woorden als 'dat', 'hier', 'kijk', 'zo',... Het is van belang om op een niet-vereenvoudigde manier tegen kinderen te spreken. Om te vertrekken van concrete ervaringen die zich hier en nu voordoen. Om op een natuurlijke manier met een kind te praten. Zo leert het klanken, woorden en intonatie.

- Sensitief

Sensitief betekent dat de kinderbegeleider de signalen van het kind opvangt, juist interpreteert en er effectief op reageert. Deze houding zorgt voor een gevoel van veiligheid, vertrouwen bij het kind. Het kind kan zich zo makkelijker hechten aan de kinderbegeleider.

- Sociaal-emotionele behoeften van een kind

Het gaat hier over: de behoefte aan affectie, warmte en tederheid, (geknuffeld worden,...); de behoefte aan veiligheid, duidelijkheid en continuïteit (voorspelbare omgeving en gedrag); de behoefte aan erkenning en bevestiging (aanvaard en gewaardeerd worden, een eigen plek in de groep); de behoefte om kundig te zijn (ervaren dat je iets kan, successen ervaren); de behoefte om zich verbonden te voelen met anderen en de wereld.

- Welbevinden

Welbevinden gaat over als kind kunnen genieten, spontaan en zichzelf zijn, ontspannen zijn, zich open opstellen, levenslust uitstralen, zelfvertrouwen hebben, weerbaar en assertief zijn en in contact zijn met zijn gevoelens.

- Ziektepreventie

Ziektepreventie is het voorkomen van ziektes, besmetting en verontreiniging door juist te handelen. Dit gaat over het toepassen van een goede hygiëne, het inschatten van mogelijke risico's op het vlak van besmetting en verontreiniging in de huiselijke omgeving en het nemen van de juiste maatregelen.

1.4 SECTOREN

- Overheid/Geen PC
Lokale besturen en OCMW
- Social profit (PC319 Opvoedings- en huisvestigingsinrichtingen en -diensten, PC331 Vlaamse welzijns- en gezondheidssector)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

VIVO (Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding)

Kind en Gezin Sint-Gillis

Mede-indieners

VDAB-Studiedienst

Vlaams Welzijnsverbond Brussel

SOM vzw Berchem ((Federatie sociale ondernemingen))

Gezinsbond

Landelijke Kinderopvang VZW

Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten

FELIES VZW

Solidariteit voor het Gezin vzw

UnieKO vzw (beroepsvereniging voor de zelfstandigen in de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel)

Kind en Preventie vzw

Zorgnet - Icuuro

UNIZO

SOM vzw Gent

Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten (NVSM)

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Regelgeving: Decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters van 20 april 2012 (BS 15 juni 2012)
- Regelgeving: Protocolakkoord betreffende de relatie tussen de personen die erkend zijn door Office de la Naissance et l'Enfance, de personen die tewerkgesteld zijn in een door Kind en Gezin vergunde of erkende opvang of opvang met een attest van toezicht van Kind & Gezin, personen die zelfstandig zijn of werkzaam zijn binnen diensten erkend door de Duitstalige Gemeenschap en de beoefenaars van gezondheidszorgberoepen van 24 februari 2014
- Sectoraal profiel: De "Competenties van kinderbegeleider baby's en peuters" zoals positief geadviseerd door het Raadgevend Comité van Kind en Gezin op 23 mei 2012
- Competent-fiche (SERV): K130301 Kinderwerker (m/v), 20 oktober 2014

Relatie tot het referentiekader

Alle basisactiviteiten die vanuit de Competent-fiche geherformuleerd en/of geïntegreerd werden:

- Maakt eten klaar en geeft het kind eten en drinken (Id 16563)

De omschrijving van de activiteit is te technisch uitvoerend en gericht op 1 kind. De kinderbegeleider organiseert en begeleidt het eetmoment van een groep kinderen. Het organiseren en begeleiden van eetmomenten zit vervat in de activiteit: 'Bereidt baby- en peutermaaltijden, organiseert en begeleidt eetmomenten'.

- Onderhoudt de leefruimtes en reinigt textiel van het kind (Id 9513)

De omschrijving van de activiteit is te technisch uitvoerend. 'Reinigen van textiel' is geen basisactiviteit die door een kinderbegeleider opgenomen wordt. Onderhouden van de leefruimtes zit vervat in de activiteit: 'Zorgt voor een stimulerende, veilige, hygiënische en gezonde speelomgeving voor baby's en/of peuters.'

- Wast het kind en verzorgt het (Id 16735)

In de kinderopvang moet de baby of peuter niet standaard gewassen worden. Een herformulering van deze basisactiviteit is noodzakelijk. Deze herformulering gaat uit van de holistische visie op ontwikkeling en opvoeding waarbij 'zorgen, voeden, leren, spelen en groeien' één geheel vormt. Het organiseren en begeleiden van verzorgingsmomenten volgens de behoeften, leeftijd, ontwikkeling en mogelijkheden van de baby(s)/peuter(s) zit vervat in de activiteit: 'Verzorgt de baby/peuter in functie van zijn behoeften'.

- Verschafft comfortzorg en troost (wiegen, knuffelen,...) (Id 16778)

De formulering van de activiteit is te beperkt. De onderliggende vaardigheden spelen in op de

sociaal-emotionele en lichamelijke basisbehoeften van de baby en peuter (op het ritme van het kind, aanpak op maat,...). Dit is ruimer dan de formulering 'comfortzorg'. Comfortzorg en troost zit vervat in de activiteit: 'Herkennt de sociaal-emotionele basisbehoeften van de baby/peuter en speelt hierop in'

- Begeleidt het kind bij het leren van de dagelijkse handelingen (Id 20929), Organiseert spelactiviteiten en Helpt het kind bij ontwikkelings- en leeractiviteiten (Id 22710)

De onderliggende vaardigheden worden niet volledig gevat door de formulering van deze basisactiviteiten. De onderliggende vaardigheden beschrijven het stimulerend tussenbeide komen van een kinderbegeleider om de ontwikkeling van de baby/peuter te ondersteunen. Deze activiteiten zijn ook actiever geformuleerd dan uit de formulering van de basisactiviteit opgemaakt zou kunnen worden.

Deze activiteiten zitten vervat in de activiteit: 'Stimuleert elke baby/peuter in zijn gehele ontwikkeling, gaat uit van zijn talenten en ondernemingszin'. 'Werken volgens de afspraken en visie van de organisatie' past niet onder de basisactiviteit met Id 20929. Hetzelfde geldt voor 'de samenwerking met de ouders'. Deze wordt gevat onder Id 41361-c 'Werkt samen met ouders en erkent hen als eerste opvoeder'.

- Observeert het gedrag en de evolutie van het kind. Informeert de ouders, familie en leerkrachten (Id 17223)

De formulering van deze basisactiviteit is te eenzijdig. Een kinderbegeleider gaat in interactie en werkt samen met het gezin. Er is dus sprake van uitwisseling en tweerichtingsverkeer. Dit is ruimer dan informeren. Het observeren* en samenwerken zit in de activiteiten: 'Werkt samen, geeft feedback en maakt afspraken' (Id 41355-c), 'Werkt samen met ouders en erkent hen als eerste opvoeder' (Id 41361-c), en in de door de arbeidsmarktactoren geformuleerde activiteit: 'Observeert het gedrag van de baby/peuter, individueel en in groep, reflecteert hierover en stemt zijn handelen hierop af.

- Onthaalt het kind en begeleidt bij aankomst (Id 17965)

Deze basisactiviteit is te eenzijdig gericht op het onthaal van het kind en zit vervat in de activiteit: 'Herkennt de sociaal-emotionele basisbehoeften van de baby/peuter en speelt hierop in'.

- Werkt volgens sociale en ethische normen (Id 41346)

Deze wordt reeds gevat door de basisactiviteit 'Gaaf op een positieve en opbouwende manier om met alle ouders, externen en collega's' en anderen. (Id 41350c)

- Verleent het kind bijstand bij het gebruik van orale geneesmiddelen op voorschrift van een arts (Id 41314) en 'Begeleidt oefeningen voor een hulpbehoevend kind volgens een therapeutisch model' (Id 23310)

De wijze waarop deze activiteiten worden geformuleerd kunnen mogelijks verwijzen naar zorgkundige/therapeutische handelingen. Dit behoort niet tot het takenpakket van de kinderbegeleider van baby's en peuters. Handelingen die door ouders zelf uitgevoerd kunnen worden, kunnen ook binnen de kinderopvang gebeuren. Dit zit vervat in de activiteit: 'Zorgt voor een stimulerende en veilige, hygiënische en gezonde speelomgeving voor baby's en/of peuters'.

- Vult de opvolgdocumenten van de betrokkene in en wisselt informatie uit met het team, familie, administratieve diensten en verzorgend personeel (Id 18117) zit vervat in: 'Observeert het gedrag van de baby / peuter, individueel en in groep, reflecteert hierover en stemt zijn handelen hierop af.', 'Werkt samen, geeft feedback en maakt afspraken' (Id 41355-c) en 'Werkt samen met ouders en erkent hen als eerste opvoeder' (Id 41361-c)

- 'Verbeter het professioneel handelen en verbetert de kinderopvang' (Id 41357)
 zit vevat in: 'Reflecteert over de werking en draagt bij tot het verbeteren van de kinderopvang' (Id. 41357c)

Alle basiscompetenties die toegevoegd werden door de arbeidsmarktactoren zijn:

- 'Ondersteunt de baby en peuter bij al zijn activiteiten'
- 'Stimuleert positieve contacten tussen baby's en peuters onderling en stelt grenzen'
- 'Werkt samen met anderen in functie van de opvang van het kind'
- 'Organiseert rust- en bewegingsmomenten'

Volgende activiteiten werden niet opgenomen in dit beroepskwalificatiedossier omdat zij niet tot het takenpakket behoren van een kinderbegeleider baby's en peuters:

- 'Toezien op of helpen bij het huiswerk van een schoolgaand kind' (Id 26097)
- 'Stelt professionele documentatie voor kinderen of ouders samen en houdt het actueel' (Id 18949)

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Gaat op een positieve, opbouwende manier om met alle baby's en peuters, ouders, collega's en anderen				
• Respekteert elke persoon	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over verschillende opvoedingsvisies • Basiskennis van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind • Kennis van de principes over omgaan met diversiteit in de kinderopvang: verschillende achtergronden, maatschappelijk kwetsbare gezinnen, kinderen met een beperking • Kennis van deontologisch handelen in de kinderopvang
• Staat open voor verschillende meningen over opvoeding	✓			
• Kent de eigen manier van omgaan met baby's en peuters, ouders, collega's of anderen. Accepteert dat zijn manier verschillend kan zijn van deze van anderen.	✓			
• Helpt baby's en peuters om respect te tonen voor anderen	✓			
• Laat baby's en peuters in de opvang, tijdens de activiteiten, op een positieve manier kennismaken met gelijkenissen en verschillen	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
tussen kinderen, gezinnen en de wereld om hen heen				
<ul style="list-style-type: none"> • Respecteert de privacy van alle personen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Respecteert de thuistaal van elk baby/peuter 	✓			
2. Observeert het gedrag van de baby/peuter, individueel en in groep, reflecteert hierover en stemt zijn handelen hierop af				
<ul style="list-style-type: none"> • Kijkt naar het gedrag van de baby's en peuters en gaat na hoe ze zich voelen en of ze betrokken zijn op wat er om hen heen gebeurt 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over het pedagogisch raamwerk • Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/ slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen • Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen • Kennis van levensreddend handelen van 0 tot 12 jaar • Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relacioneel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak • Kennis van een kindvolgsysteem
<ul style="list-style-type: none"> • Kijkt naar de algemene ontwikkeling van elke baby/peuter 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreekt wat hij gezien heeft met een collega/ de pedagogische ondersteuner en past waar nodig zijn manier van omgaan met de baby/peuter aan 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Vangt signalen van de baby/peuter op en bespreekt deze met collega's en de ouders 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Herkent de symptomen van ziek zijn (koorts, diarree, braken) 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt kort verslag van hoe de dag voor de baby/peuter verlopen is 	✓			
3. Stimuleert elke baby/peuter in zijn ontwikkeling, gaat uit van zijn talenten en ondernemingszin				
<ul style="list-style-type: none"> • Kijkt naar de talenten van de baby's en peuters en geeft hen op een leuke en uitdagende manier kansen om te spelen en zich te ontplooiën 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over het pedagogisch raamwerk • Basiskennis van inrichten van stimulerende speelomgeving voor baby's en peuters • Kennis over de basisbehoeften en
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft baby's en peuters ruimte om op hun 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
eigen manier en volgens hun interesses te spelen, dingen te ondernemen				<p>de algemene ontwikkeling van baby's en peuters</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen • Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relacioneel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van animatie- en spelvormen met baby's en peuters • Kennis van de basisinrichting van stimulerende leefomgeving voor baby's en/of peuters (interessante hoeken, infrastructuur en uitrusting (materialen)) • Kennis van informatiebronnen (sites om spelactiviteiten op te zoeken, bijscholingen...) • Kennis van taalstimulering en van het omgaan met meertaligheid • Kennis van Nederlands (kan zich spontaan uitdrukken. Zij/hij kan een conversatie voeren met de baby's en peuters en kan rapporteren aan anderen. Kan korte verslagen en mededelingen noteren)
<ul style="list-style-type: none"> • Speelt mee en speelt in op datgene waarmee de baby/peuter bezig is, improviseert, is creatief en expressief 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bevordert de zelfstandigheid van de baby's en peuters en helpt enkel wanneer nodig 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Biedt activiteiten aan op maat van baby's en peuters en met een bepaalde uitdaging of moeilijkheidsgraad 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Moedigt de baby/peuter aan tot initiatief 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Organiseert en begeleidt activiteiten 	✓			
4. Ondersteunt de baby/peuter bij al zijn activiteiten				
<ul style="list-style-type: none"> • Laat ruimte voor vrij spel en biedt keuzemogelijkheden 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over het pedagogisch raamwerk • Basiskennis van inrichten van stimulerende speelomgeving voor baby's en peuters
<ul style="list-style-type: none"> • Speelt gericht mee (bijvoorbeeld rollenspel) 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Brengt iets vernieuwends aan bij het spel	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters • Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen • Kennis van heffen en tillen van baby's en peuters • Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relatieel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van animatie- en spelvormen met baby's en peuters • Kennis van de basisinrichting van stimulerende leefomgeving voor baby's en/of peuters (interessante hoeken, infrastructuur en uitrusting (materialen) • Kennis van informatiebronnen (sites om spelactiviteiten op te zoeken, bijscholingen...) • Kennis van taalstimulering en van het omgaan met meertaligheid • Kennis van Nederlands (kan zich spontaan uitdrukken. Zij/hij kan een conversatie voeren met de baby's en peuters en kan rapporteren aan anderen. Kan korte verslagen en mededelingen noteren)
• Tilt en draagt de baby/peuter			✓	
• Werkt op kindhoogte			✓	
• Neemt deel aan de spel- en bewegingsactiviteiten van de baby's en peuters	✓			
• Kijkt en luistert naar wat de baby/peuter probeert uit te drukken en speelt hierop in	✓			
• Stimuleert de baby's en peuters tot taal en geeft hen spreekansen	✓			
• Praat veel met de baby/peuter op alle momenten van de dag en maakt gebruik van een rijke taal (spreekt in volzinnen en geen kindertaal)	✓			
• Zet een baby/peuter aan tot nieuwe, onbekende activiteiten (grenzen verleggen)	✓			
• Communiceert met de baby's en peuters, ouders en anderen	✓			
• Zorgt voor structuur en regelmaat doorheen de dag	✓			
• Maakt de dagindeling duidelijk voor de baby/peuter en de ouders	✓			
5. Stimuleert positieve contacten tussen baby's en peuters onderling en stelt grenzen				
• Toont interesse en is alert voor wat er zich in de groep afspeelt		✓		<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van groepsprocessen • Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters
• Zorgt voor een positieve sfeer in de groep	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Stimuleert positieve contacten tussen baby's en peuters onderling 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen Kennis van taalstimulering en van het omgaan met meertaligheid Kennis van Nederlands (kan zich spontaan uitdrukken. Zij/hij kan een conversatie voeren met de baby's en peuters en kan rapporteren aan anderen. Kan korte verslagen en mededelingen noteren)
<ul style="list-style-type: none"> Geeft baby's en peuters ruimte om verdraagzaam te leren samen spelen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Stelt grenzen en leert baby's en peuters omgaan met grenzen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Geeft baby's en peuters een keuze in wat ze wensen te doen of niet te doen 	✓			
6. Herkent de sociaal-emotionele behoeften van de baby/peuter en speelt hierop in				
<ul style="list-style-type: none"> Geeft elke baby/peuter het gevoel dat hij /zij welkom is en erbij hoort 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis over het pedagogisch raamwerk Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relacioneel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang Kennis van een kindvolgsysteem
<ul style="list-style-type: none"> Benadert elke baby/peuter op een positieve manier 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Merkt op als een baby/peuter bang, boos, blij of verdrietig is, verwoordt de gevoelens van het kind 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Reageert gepast als baby's en peuters er nood aan hebben, geeft hen elk de nodige aandacht 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Ziet probleemgedrag (bv. bijten,...) en conflicten (ruzie maken) en speelt hier gepast op in 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Werkt op het ritme van iedere baby/peuter 	✓			
7. Zorgt voor een stimulerende, veilige, hygiënische en gezonde speelomgeving voor baby's en peuters				
<ul style="list-style-type: none"> Richt de ruimte in met speelhoeken die aansluiten bij de interesses van en diversiteit onder de baby's en peuters 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van inrichten van stimulerende speelomgeving voor baby's en peuters Kennis van ziektepreventie en gezondheidsbevordering bij baby's en peuters (dieet, culturele achtergrond of opvattingen) Kennis van procedures om de
<ul style="list-style-type: none"> Onderhoudt de leefruimte 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Zorgt voor een veilige omgeving en voor veilig materiaal voor baby's en peuters en houdt toezicht 	✓			veiligheid van de baby's en peuters te garanderen <ul style="list-style-type: none"> Kennis van de basisinrichting van stimulerende leefomgeving voor baby's en/of peuters (interessante hoeken, infrastructuur en uitrusting (materialen))
<ul style="list-style-type: none"> Past de basisprincipes ter preventie van ziekte en ter bevordering van de gezondheid toe 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Gaat adequaat om met onverwachte situaties 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> Handelt volgens de voorgeschreven procedures als de veiligheid van een baby/peuter in gevaar is 		✓		
8. Werkt samen met ouders en erkent hen als eerste opvoeder				
<ul style="list-style-type: none"> Erkent en waardeert ouders als eerste opvoeder 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van de lokale context waarin kinderen opgroeien Kennis van de principes over omgaan met diversiteit in de kinderopvang: verschillende achtergronden, maatschappelijk kwetsbare gezinnen, kinderen met een beperking Kennis van deontologisch handelen in de kinderopvang Kennis over communicatie met ouders in de kinderopvang Kennis van Nederlands (kan zich spontaan uitdrukken. Zij/hij kan een conversatie voeren met de baby's en peuters en kan rapporteren aan anderen. Kan korte verslagen en mededelingen noteren)
<ul style="list-style-type: none"> Stelt vragen over de aanpak en de gewoonten van de baby/peuter (eten, drinken, slapen, spelen, troosten, zindelijk worden,...) en over de verwachtingen van ouders ten aanzien van de opvang 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Overlegt met de ouders over een aanpak van de baby/peuter in de opvang 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Vertelt hoe de baby/peuter zich voelt in de opvang en waarmee het bezig is geweest 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Werkt samen met ouders op basis van vertrouwen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Vraagt feedback aan ouders over de opvang en reageert hier gepast op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Luistert actief naar wensen, bezorgdheden, klachten of problemen van ouders 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Stelt ouders onderling aan elkaar voor en stimuleert ontmoeting tussen ouders 	✓			
9. Werkt samen met anderen in functie van de opvang van de baby/peuter				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Neemt met baby's en peuters (en/of ouders) deel aan activiteiten in de buurt 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van organisaties waarmee je in de kinderopvang samenwerkt • Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relatieel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt op vraag van ouders samen met anderen (bv. als een baby/peuter specifieke zorg nodig heeft): past gemaakte afspraken toe, wisselt informatie en ervaringen uit, overlegt over de aanpak van de baby/peuter 	✓			
10. Werkt samen, geeft feedback en maakt afspraken				
<ul style="list-style-type: none"> • Overlegt met collega's, pedagogisch ondersteuner over de aanpak en opvolging van de baby/peuter 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de principes over omgaan met diversiteit in de kinderopvang: verschillende achtergronden, maatschappelijk kwetsbare gezinnen, kinderen met een beperking • Kennis van deontologisch handelen in de kinderopvang • Kennis van basismethoden voor (zelf-)reflectie
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreekt met collega's, pedagogisch ondersteuner het omgaan met ouders, collega's en anderen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt rekening met de gevoeligheden en de verscheidenheid aan mensen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft conflicten tijdig aan en maakt ze bespreekbaar 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft en aanvaardt feedback 	✓			
11. Reflecteert over de werking en draagt bij tot het verbeteren van de kinderopvang				
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt het eigen handelen in vraag 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over vormen van kinderopvang • Kennis van basismethoden voor (zelf-)reflectie
<ul style="list-style-type: none"> • Luistert actief 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bekijkt een probleem door de bril van de verschillende betrokken personen (bijvoorbeeld de baby/peuter, zijn ouders, een collega,...) 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Zoekt in overleg met collega's, of de pedagogische ondersteuner naar een gezamenlijke oplossing 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Verbeter het eigen handelen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bedenkt samen met collega's verbeterpunten 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
voor de werking				
12. Begeleidt de baby's en peuters bij hun aankomst en afhaalmoment				
<ul style="list-style-type: none"> • Last een wenperiode in voor nieuwe baby's en peuters 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis over het pedagogisch raamwerk • Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/ slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen • Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van een kindvolgsysteem
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft de baby/peuter een warm onthaal en afscheid 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Vertelt aan ouders hoe de baby/peuter zich voelt in de opvang en waarmee hij/zij bezig is geweest 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Noteert de aanwezigheden 			✓	
13. Bereidt baby- en peutermaaltijden, organiseert en begeleidt eetmomenten				
<ul style="list-style-type: none"> • Herkent de behoeften van de baby/peuter aan eten, drinken en stemt de praktische organisatie hierop af 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/ slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen • Basiskennis van de bereiding van flesvoeding en baby- en peutermaaltijden • Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van baby- en peutervoeding • Kennis van een kindvolgsysteem
<ul style="list-style-type: none"> • Past bereidingstechnieken toe voor melkflesvoeding, baby- of peutermaaltijden 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Hanteert voedings- en dieetvoorschriften voor de baby's en peuters 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Begeleidt het eetmoment van de baby/peuter 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Helpt baby's en peuters om zelfstandig te eten en te drinken 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Stemt de duur van het eetmoment af op de behoeften van de baby/peuter 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Heeft tijdens het eetmoment aandacht voor de beleving van de baby/peuter 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
14. Organiseert rust- en bewegingsmomenten				
• Respekteert de signalen van de baby/peuter dat hij nood heeft aan rust	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/ slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen • Kennis van levensreddend handelen van 0 tot 12 jaar • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van een kindvolgsysteem
• Organiseert het rustmoment en houdt actief toezicht	✓			
• Stemt de duur van het rustmoment af op de behoeften van de baby/peuter	✓			
• Herkent de behoefte van de baby/peuter aan bewegen en geeft hen hiertoe de ruimte	✓			
• Stimuleert de baby/peuter tot bewegen	✓			
15. Verzorgt de baby/peuter in functie van zijn behoeften				
• Past de verzorging aan de behoeften van de baby/peuter aan			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/ slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen • Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen • Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang • Kennis van een kindvolgsysteem
• Maakt van de verzorging een één-één moment met de baby/peuter en speelt in op signalen en vragen van de baby/peuter	✓			
• Helpt de baby/peuter om voor zichzelf te zorgen	✓			
• Helpt - in samenspraak met de ouders - om de peuter zindelijk te worden	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis over verschillende opvoedingsvisies
- Basiskennis over het pedagogisch raamwerk
- Basiskennis over vormen van kinderopvang
- Basiskennis van groepsprocessen

- Basiskennis van organisaties waarmee je in de kinderopvang samenwerkt
- Basiskennis van de lokale context waarin kinderen opgroeien
- Basiskennis van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind
- Basiskennis van inrichten van stimulerende speelomgeving voor baby's en peuters
- Basiskennis van de pedagogie van baby's en peuters waar verzorgen, voeden, rusten/slapen, leren, spelen en groeien één geheel vormen
- Basiskennis van de bereiding van flesvoeding en baby- en peutermaaltijden

- Kennis van de principes over omgaan met diversiteit in de kinderopvang: verschillende achtergronden, maatschappelijk kwetsbare gezinnen, kinderen met een beperking
- Kennis van deontologisch handelen in de kinderopvang
- Kennis over de basisbehoeften en de algemene ontwikkeling van baby's en peuters
- Kennis over communicatie met ouders in de kinderopvang
- Kennis over welbevinden en betrokkenheid van kinderen
- Kennis van ziektepreventie en gezondheidsbevordering bij baby's en peuters (dieet, culturele achtergrond of opvattingen)
- Kennis van procedures om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen
- Kennis van levensreddend handelen van 0 tot 12 jaar
- Kennis van heffen en tillen van baby's en peuters
- Kennis van ontwikkeling van de baby/peuter van nul tot drie jaar op fysiek, psychisch, sociaal-relatieel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak
- Kennis van observatietechnieken voor de kinderopvang
- Kennis van animatie- en spelvormen met baby's en peuters
- Kennis van baby- en peutervoeding
- Kennis van een kindvolgsysteem
- Kennis van de basisinrichting van stimulerende leefomgeving voor baby's en/of peuters (interessante hoeken, infrastructuur en uitrusting (materialen))
- Kennis van basismethoden voor (zelf-)reflectie
- Kennis van informatiebronnen (sites om spelactiviteiten op te zoeken, bijscholingen...)
- Kennis van taalstimulering en van het omgaan met meertaligheid
- Kennis van Nederlands (kan zich spontaan uitdrukken. Zij/hij kan een conversatie voeren met de baby's en peuters en kan rapporteren aan anderen. Kan korte verslagen en mededelingen noteren)

Cognitieve vaardigheden

- Respecteert elke persoon
- Staat open voor verschillende meningen over opvoeding
- Kent de eigen manier van omgaan met baby's en peuters, ouders, collega's of anderen. Accepteert dat zijn manier verschillend kan zijn van deze van anderen.
- Helpt baby's en peuters om respect te tonen voor anderen
- Laat baby's en peuters in de opvang, tijdens de activiteiten, op een positieve manier kennismaken met gelijkenissen en verschillen tussen kinderen, gezinnen en de wereld om hen heen
- Respecteert de privacy van alle personen
- Respecteert de thuistaal van elk baby/peuter
- Kijkt naar het gedrag van de baby's en peuters en gaat na hoe ze zich voelen en of ze betrokken zijn op wat er om hen heen gebeurt
- Kijkt naar de algemene ontwikkeling van elke baby/peuter

- Vangt signalen van de baby/peuter op en bespreekt deze met collega's en de ouders
- Herkent de symptomen van ziek zijn (koorts, diarree, braken)
- Maakt kort verslag van hoe de dag voor de baby/peuter verlopen is
- Kijkt naar de talenten van de baby's en peuters en geeft hen op een leuke en uitdagende manier kansen om te spelen en zich te ontplooien
- Geeft baby's en peuters ruimte om op hun eigen manier en volgens hun interesses te spelen, dingen te ondernemen
- Speelt mee en speelt in op datgene waarmee de baby/peuter bezig is, improviseert, is creatief en expressief
- Bevordert de zelfstandigheid van de baby's en peuters en helpt enkel wanneer nodig
- Biedt activiteiten aan op maat van baby's en peuters en met een bepaalde uitdaging of moeilijkheidsgraad
- Moedigt de baby/peuter aan tot initiatief
- Organiseert en begeleidt activiteiten
- Laat ruimte voor vrij spel en biedt keuzemogelijkheden
- Speelt gericht mee (bijvoorbeeld rollenspel)
- Brengt iets vernieuwends aan bij het spel
- Neemt deel aan de spel- en bewegingsactiviteiten van de baby's en peuters
- Kijkt en luistert naar wat de baby/peuter probeert uit te drukken en speelt hierop in
- Stimuleert de baby's en peuters tot taal en geeft hen spreekkansen
- Praat veel met de baby/peuter op alle momenten van de dag en maakt gebruik van een rijke taal (spreekt in volzinnen en geen kindertaal)
- Zet een baby/peuter aan tot nieuwe, onbekende activiteiten (grenzen verleggen)
- Communiceert met de baby's en peuters, ouders en anderen
- Zorgt voor structuur en regelmaat doorheen de dag
- Maakt de dagindeling duidelijk voor de baby/peuter en de ouders
- Zorgt voor een positieve sfeer in de groep
- Stimuleert positieve contacten tussen baby's en peuters onderling
- Geeft baby's en peuters ruimte om verdraagzaam te leren samen spelen
- Stelt grenzen en leert baby's en peuters omgaan met grenzen
- Geeft baby's en peuters een keuze in wat ze wensen te doen of niet te doen
- Geeft elke baby/peuter het gevoel dat hij /zij welkom is en erbij hoort
- Benadert elke baby/peuter op een positieve manier
- Merkt op als een baby/peuter bang, boos, blij of verdrietig is, verwoordt de gevoelens van het kind
- Reageert gepast als baby's en peuters er nood aan hebben, geeft hen elk de nodige aandacht
- Werkt op het ritme van iedere baby/peuter
- Richt de ruimte in met speelhoeken die aansluiten bij de interesses van en diversiteit onder de baby's en peuters
- Zorgt voor een veilige omgeving en voor veilig materiaal voor baby's en peuters en houdt toezicht
- Past de basisprincipes ter preventie van ziekte en ter bevordering van de gezondheid toe
- Erkent en waardeert ouders als eerste opvoeder
- Stelt vragen over de aanpak en de gewoonten van de baby/peuter (eten, drinken, slapen, spelen, troosten, zindelijk worden,...) en over de verwachtingen van ouders ten aanzien van de opvang
- Overlegt met de ouders over een aanpak van de baby/peuter in de opvang
- Vertelt hoe de baby/peuter zich voelt in de opvang en waarmee het bezig is geweest
- Werkt samen met ouders op basis van vertrouwen

- Vraagt feedback aan ouders over de opvang en reageert hier gepast op
- Luistert actief naar wensen, bezorgdheden, klachten of problemen van ouders
- Stelt ouders onderling aan elkaar voor en stimuleert ontmoeting tussen ouders
- Neemt met baby's en peuters (en/of ouders) deel aan activiteiten in de buurt
- Werkt op vraag van ouders samen met anderen (bv. als een baby/peuter specifieke zorg nodig heeft): past gemaakte afspraken toe, wisselt informatie en ervaringen uit, overlegt over de aanpak van de baby/peuter
- Overlegt met collega's, pedagogisch ondersteuner over de aanpak en opvolging van de baby/peuter
- Bespreekt met collega's, pedagogisch ondersteuner het omgaan met ouders, collega's en anderen
- Houdt rekening met de gevoeligheden en de verscheidenheid aan mensen
- Geeft en aanvaardt feedback
- Stelt het eigen handelen in vraag
- Luistert actief
- Bekijkt een probleem door de bril van de verschillende betrokken personen (bijvoorbeeld de baby/peuter, zijn ouders, een collega,...)
- Zoekt in overleg met collega's, of de pedagogische ondersteuner naar een gezamenlijke oplossing
- Verbeterd het eigen handelen
- Bedenkt samen met collega's verbeterpunten voor de werking
- Last een wenperiode in voor nieuwe baby's en peuters
- Geeft de baby/peuter een warm onthaal en afscheid
- Vertelt aan ouders hoe de baby/peuter zich voelt in de opvang en waarmee hij/zij bezig is geweest
- Herkent de behoeften van de baby/peuter aan eten, drinken en stemt de praktische organisatie hierop af
- Hanteert voedings- en dieetvoorschriften voor de baby's en peuters
- Stemt de duur van het eetmoment af op de behoeften van de baby/peuter
- Heeft tijdens het eetmoment aandacht voor de beleving van de baby/peuter
- Respekteert de signalen van de baby/peuter dat hij nood heeft aan rust
- Organiseert het rustmoment en houdt actief toezicht
- Stemt de duur van het rustmoment af op de behoeften van de baby/peuter
- Herkent de behoefte van de baby/peuter aan bewegen en geeft hen hiertoe de ruimte
- Stimuleert de baby/peuter tot bewegen
- Maakt van de verzorging een één-één moment met de baby/peuter en speelt in op signalen en vragen van de baby/peuter
- Helpt de baby/peuter om voor zichzelf te zorgen
- Helpt - in samenspraak met de ouders - om de peuter zindelijk te worden

Probleemoplossende vaardigheden

- Bespreekt wat hij gezien heeft met een collega/ de pedagogische ondersteuner en past waar nodig zijn manier van omgaan met de baby/peuter aan
- Toont interesse en is alert voor wat er zich in de groep afspeelt
- Ziet probleemgedrag (bv. bijten,...) en conflicten (ruzie maken) en speelt hier gepast op in
- Gaat adequaat om met onverwachte situaties

- Handelt volgens de voorgeschreven procedures als de veiligheid van een baby/peuter in gevaar is
- Geeft conflicten tijdig aan en maakt ze bespreekbaar

Motorische vaardigheden

- Tilt en draagt de baby/peuter
- Werkt op kindhoogte
- Onderhoudt de leefruimte
- Noteert de aanwezigheden
- Past bereidingstechnieken toe voor melkflesvoeding, baby- of peutermaaltijden
- Begeleidt het eetmoment van de baby/peuter
- Helpt baby's en peuters om zelfstandig te eten en te drinken
- Past de verzorging aan de behoeften van de baby/peuter aan

Omgevingscontext

- Het beroep wordt uitgeoefend binnen een omgeving waar de kinderbegeleider structuur aanbrengt voor de baby's en peuters.
- De kinderbegeleider baby's en peuters gaat om met een verscheidenheid aan baby's en peuters, gezinnen, externen en collega's.
- De kinderbegeleider baby's en peuters werkt in de gezinsopvang of in de groepsopvang.
- De kinderbegeleider baby's en peuters in groepsopvang (groep van minimaal 9 kinderen) werkt in team onder leiding van verantwoordelijke.
- De kinderbegeleider baby's en peuters gezinsopvang (groep maximaal tot en met 8 kinderen) kan beroep doen op pedagogische ondersteuning.
- In de groepsopvang wordt er soms gewerkt met een variabel uurrooster.
- In de gezinsopvang zijn er lange werkdagen.
- In de gezinsopvang kunnen er naast baby's en peuters, ook schoolgaande kinderen opgevangen worden.
- Het aantal baby's en peuters en de groepssamenstelling kan verschillend zijn van dag tot dag en kan in de voormiddag anders zijn als in de namiddag.
- De kinderbegeleider baby's en peuters werkt samen met verschillende groepen: bijvoorbeeld met de baby's en peuters, met de ouders.
- De leeftijden van de baby's en peuters variëren vanaf enkele maanden tot het moment waarop de kinderen de basisschool gaan. Als de opvang ook kinderen buiten de schooluren opvangt kan de leeftijd variëren tot het moment waarop de kinderen de basisschool verlaten.
- In de opvang kunnen er ook baby's en peuters met een beperking aanwezig zijn.

Handelingscontext

- De kinderbegeleider baby's en peuters gaat empathisch om met baby's en peuters en ouders.
- De kinderbegeleider baby's en peuters is betrouwbaar en werkt loyaal samen met collega's en externen.
- De kinderbegeleider baby's en peuters handelt integer en ethisch.

- De kinderbegeleider baby's en peuters verdeelt zijn aandacht tussen de zorg voor één baby/peuter en het aandacht hebben voor de groep.
- De kinderbegeleider baby's en peuters bouwt een vertrouwensrelatie op met de baby's en peuters.
- De kinderbegeleider baby's en peuters bekijkt de ontwikkeling van baby's en peuters als een geheel.
- De kinderbegeleider baby's en peuters verbindt de zorgactiviteiten en pedagogisch activiteiten met elkaar.
- De kinderbegeleider baby's en peuters stelt zich flexibel op.
- De kinderbegeleider baby's en peuters is georganiseerd en kan gestructureerd werken.
- De kinderbegeleider baby's en peuters neemt initiatief.
- De kinderbegeleider baby's en peuters werkt ergonomisch en kan baby's en peuters tillen en dragen en werkt op kindhoogte.
- Het werken met een groep baby's en peuters vergt stressbestendigheid omdat op hetzelfde moment dient ingespeeld te worden op de behoeften van de verschillende baby's en peuters.
- De kinderbegeleider baby's en peuters is alert om de veiligheid van de baby's en peuters te garanderen en de risico's op ongevallen te beperken.
- De kinderbegeleider baby's en peuters neemt een sensitief-responsieve basishouding aan: de signalen en de behoeften van de baby's en peuters opmerken, juist interpreteren en er op een gepaste manier op ingaan.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het stellen van prioriteiten tijdens de dagelijkse werking op basis van de signalen en de behoeften van de baby's en peuters
- het indelen van eigen werkzaamheden
- het organiseren van activiteiten
- structurerend te werken
- het uitvoeren van het opvangplan dat afgesproken is met de ouders

Is gebonden aan

- procedures
- opvangplan dat afgesproken is met de ouders
- de eigenheid van de baby/peuter
- gemaakte afspraken met ouders, teamleden, de organisator, de pedagogisch ondersteuners

Doet beroep op

- de ouders voor het uitwisselen van de dagelijkse informatie over het welzijn van de baby/peuter
- de verantwoordelijke om afspraken te maken over de aanpak van de baby/peuter, de afspraken bij ziekte, ongeval van de baby/peuter
- de verantwoordelijke als er klachten zijn, een crisis
- de verantwoordelijke voor vragen over de praktische organisatie
- collega's om informatie uit te wisselen en af te toetsen
- deskundigen als het gaat over de aanpak van kinderen met specifieke zorgbehoeften

Verantwoordelijkheid

- Het positief en op een opbouwende manier omgaan met de baby's en peuters, ouders, collega's, anderen
- Het gedrag van de baby/ peuter observeren, hierover reflecteren en zijn handelen hierop afstemmen
- Het stimuleren van elke baby/peuter in zijn ontwikkeling door uit te gaan van zijn talenten en ondernemingszin
- Het ondersteunen van de baby/peuter bij al zijn activiteiten
- Het stimuleren van positieve contacten tussen baby's en peuters onderling en het stellen van grenzen
- Het herkennen van de sociaal-emotionele behoeften van de baby/peuter en hierop inspelen.
- Het zorgen voor een stimulerende, veilige, hygiënische en gezonde speelomgeving voor baby's en peuters
- Het samenwerken met ouders en het erkennen van ouders als eerste opvoeder.
- Het samenwerken met anderen in functie van de opvang van de baby/peuter
- Het samenwerken, feedback geven en afspraken maken
- Het reflecteren over de werking en bijdragen tot het verbeteren van de kinderopvang.
- Het begeleiden van de baby's en peuters bij hun aankomst en afhaalmoment
- Het bereiden van baby- en peutermaaltijden, de eetmomenten organiseren en begeleiden
- Het organiseren van het rustmoment
- Het verzorgen van baby's en peuters in functie van hun behoeften

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Kinderbegeleider baby's en peuters' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Attest kennis van levensreddend handelen bij kinderen zoals bepaald in BVR van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen (en wijzigingen)
- Attest medische geschiktheid zoals bepaald in BVR van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen (en wijzigingen)
- minimum 18 jaar zijn zoals bepaald in BVR van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen (en wijzigingen)
- Uittreksel uit het strafregister, model 2 zoals bepaald in BVR van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen (en wijzigingen)

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Aantal kinderbegeleiders in de kinderopvang		
	<u>Aantal</u>	Datum
Kinderbegeleiders groepsopvang baby's en peuters Op basis van de cijfers op 01.01.2016 van 85% van de organisatoren groepsopvang	8.989	1/1/2016
Kinderbegeleiders gezinsopvang baby's en peuters Op basis van het aantal vergunde kinderopvanglocaties gezinsopvang	5.642	31/12/2015
<u>Kinderbegeleiders</u> <u>gezinsopvang schoolgaande</u> <u>kinderen</u>	223	31/12/2015
<u>Kinderbegeleiders</u> <u>groepsopvang schoolgaande</u> <u>kinderen</u>	4200	1/1/2016

Vacatures

De ontvangen vacatures maken geen verschil tussen de kinderbegeleiders baby's en peuters en de kinderbegeleiders schoolgaand kind.

In de ontvangen vacatures werd wel een verschil gemaakt tussen kinderverzorgers en begeleiders kinderopvang.

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. *Spreiding over de betrokken sectoren*

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen vacatures 2015) van alle kinderverzorger.

Beroep/Arbeidscircuit/ Sector	11 Antwerpen - Boom	12 Mechelen	13 Turnhout	22 Leuven	24 M. voorde	31 Brugge	34 Kortrijk - Roeselare	35 Oostende - Ieper	41 Aalst - Oudenaarde	44 Gent	46 Sint-Niklaas - Dendermonde	74 Limburg Oost	75 Limburg West	99 Buiten Vlaanderen	Enkeltotaal
MC3825 Kinderverzorger															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld															
11. Overige industrie				8				1							9
14. Groot- en kleinhandel	2							1	1						4
16. Horeca en toerisme	1				1									6	8
17. Informatica, media en telecom	1														1
18. Financiële diensten										2					2
19. Zakelijke dienstverlening						1		2			1				4
21. Diensten aan personen	4	3			1		2	1	1		1	2	1	48	64
23. Openbare besturen	1			1	2	2	2		0	2	1		1	6	18
24. Onderwijs	22	5	2	6	13		2	12	4	9	9		1	32	117
25. Gezondheidszorg	2	1		1	1	3	1			1	1		1	5	17
26. Maatschappelijke dienstverlening	60	18	6	85	90	23	7	15	13	30	21	5	21	22	416
27. Overige dienstverlening														1	1
Totaal	93	27	8	101	108	29	14	32	19	44	34	7	25	120	661
NECzU via werving- en selectiekantoren															
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	7		1		1	1				1				1	12
Totaal	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
Uitzendopdrachten															
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	10	9	6	42		10	37	4	3	64	1	9	16	8	219
21. Diensten aan personen					8										8
Totaal	10	9	6	42	6	10	37	4	3	64	1	9	16	8	225
Totaal MC3825 Kinderverzorger	110	36	15	143	115	40	51	36	22	109	35	16	41	129	898

Deze tabel geeft een beeld van de vacatures (ontvangen vacatures 2015) van begeleider kinderopvang.

Beroep/Arbeidscircuit/Sector	11 Antwerpen - Boom	12 Mechelen	13 Turnhout	22 Leuven	24 Vilvoorde	31 Brugge	34 Kortrijk - Roeselare	35 Oostende - Ieper	41 Aalst - Oudenaarde	44 Gent	46 Sint-Niklaas - Dendermonde	74 Limburg Oost	75 Limburg West	99 Buiten Vlaanderen	Eindtotaal
PC1820 Begeleider kinderopvang															
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld															
04. Grafische nijverheid, papier en karton				1											1
11. Overige industrie						1		1							2
14. Groot- en kleinhandel	1						3			1					5
16. Horeca en toerisme	1		1										3	5	10
17. Informatica, media en telecom	1														1
19. Zakelijke dienstverlening									3						3
21. Diensten aan personen	8	1	2		1	1	1		2			2		7	25
22. Ontspanning, cultuur en sport	3														3
23. Openbare besturen	51	10	2	8	5	4	37	7	8	7	5	7	24	6	181
24. Onderwijs	11	4	10	20	33	12	21	15	12	14	11		3	40	206
25. Gezondheidszorg	2	1		1	2	1	3				1			8	19
26. Maatschappelijke dienstverlening	130	24	34	162	177	28	44	18	19	55	20	35	32	51	829
27. Overige dienstverlening			2										1		3
Totaal	208	40	51	192	218	47	109	41	44	77	37	44	63	117	1288
NECzU via werving- en selectiekantoren															
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling									1			1		1	3
Totaal									1			1		1	3
Uitzendopdrachten															
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	10	4		8	4	2	5	2	30	21	1	6	1	1	95
21. Diensten aan personen					33										33
Totaal Uitzendopdrachten	10	4		8	37	2	5	2	30	21	1	6	1	1	128
Totaal PC1820 Begeleider kinderopvang	218	44	51	200	255	49	114	43	75	98	38	51	64	119	1419

i. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

i. **Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)**

In de ontvangen vacatures werd een verschil gemaakt tussen kinderverzorgers en begeleiders kinderopvang, deze 2 groepen werden in deze tabel samengenomen.

Openstaande vacatures (aantal, evolutie dec 2013-dec 2014 en dec 2015) voor het beroep 'begeleiders kinderopvang'.

Jaartal	Dec/2013	Dec/2014	Dec/2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	193	293	212
NECzU via werving- en selectiekantoren	26	0	2
Uitzendopdrachten	56	54	72
TOTAAL	275	347	286

- Openstaande vacatures voor het beroep begeleiders kinderopvang (aantal, december 2015)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC rechtstreeks VDAB.	24	13	4	36	41	11	9	8	2	11	7	3	11	32	212
NEC werving- en selectiekantoren										1		1			2
Uitzendopdrachten	2	1		4	34		10	1		16	1	1		2	72
TOTAAL															286

ii. **Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)**

Jaartal	2013	2014	2015
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	1735	1903	1949
NECzU via werving- en selectiekantoren	66	55	15
Uitzendopdrachten	247	276	353
TOTAAL	2048	2234	2317

In de ontvangen vacatures werd wel een verschil gemaakt tussen kinderverzorgers en begeleiders kinderopvang, deze werden in deze tabel samengenomen.

III. Spreiding van het aantal ontvangen vacatures per provincie en/of regio

Deze tabel geeft een overzicht van ontvangen vacatures begeleiders kinderopvang per regio in 2015

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buizen Vlaanderen	Totaal
NECzU rechtstreeks aan VDAB gemeld	301	67	59	293	326	76	123	73	63	121	71	51	88	237	1949
NECzU via werving- en selectiekantoren	7		1		1	1			1	1		1		2	15
Uitzendopdrachten	20	13	6	50	43	12	42	6	33	85	2	15	17	9	353
TOTAAL	328	80	66	343	370	99	165	79	97	207	73	67	105	248	2317

In de ontvangen vacatures werd wel een verschil gemaakt tussen kinderverzorgers en begeleiders kinderopvang, deze werden in deze tabel samengenomen.

4. Samenhang

kinderbegeleider

kinderbegeleider